

დანართი: ინფორმაცია საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს 2021 წლის 18 მაისის N4937/01 წერილში მოყვანილი შენიშვნებისა დასწინადადებებზე რეაგირების თაობაზე.

NN	შენიშვნის შინაარსი	რეაგირება შენიშვნაზე
1	დაზუსტებას საჭიროებს სკოპინგის ანგარიშში მოცემული საპროექტო პარამეტრები და ტექნიკური მაჩვენებლები სტორი-1 ჰესის შესახებ, რომელიც სტორი-1 ჰესის გზმ-ის ანგარიშისაგან განსხვავებულია. მაგალითად ტექნიკური მაჩვენებლებიდან განსხვავდება: დადგმული სიმძლავრე, წყლის ხარჯი, ქვესადგურის სიმძლავრე, ზედა ბიფეის ნიშნული, სადაწნეო აუზში ნორმალური შეტბორვის ნიშნული, სადაწნეო მილსადენის დიამეტრი და სხვ. ჰესის და მისი აგრეგატების სიმძლავრის, ასევე საპროექტო ხარჯის ცვლილება შეიძლება აიხსნას მდ. ეშმაკის ღელეზე დაგეგმილი ახალი საპროექტო გადაწყვეტით, თუმცა აღნიშნულის შესახებ სკოპინგის ანგარიშში არ არის მოცემული შესაბამისი დასაბუთება/ინფორმაცია.	შენიშვნა გათვალისწინებულია: აღსანიშნავია, რომ სტორი 1 ჰესის მშენებლობის პროცესში გარკვეული ცვლილებები იქნა საბაზისო პროექტში, სკოპინგის ანგარიშში ასახული იყო მხოლოდ პროექტში შეტანილი ცვლილებები და არა საბაზისო პროექტით გათვალისწინებული პარამეტრები, რაც გასწორებულია სკოპინგის ანგარიშის კორექტირებულ ვერსიაში. იხილეთ სკოპინგის ანგარიში პარაგრაფი 3. ცხრილი 3.1.
2	შეუხაბამობებია, ასევე ჰესის საპროექტო ნიშნულებს შორის, რაც საჭიროებს დაზუსტებას და შესაბამის განმარტებას. კერძოდ, გზმ-ის ანგარიშის მიხედვით, სტორი-1 ჰესის მოწყობა დაგეგმილია მდ. სტორის ხეობის 1251.0 მ და 778.5 მ ნიშნულებს შორის მოქცეულ მონაკვეთზე, ხოლო სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, სტორი ჰესისათვის ათვისებული იქნება მდ. სტორის 1245 და 766.9 მ ნიშნულებს შორის მოქცეული მონაკვეთი.	შენიშვნა გათვალისწინებულია: აღნიშნული უზუსტობა გამოწვეული იმით, რომ ჰესის მშენებლობის დაწყების შემდეგ საბაზისო პროექტში შეტანილი იქნა გარკვეული მცირედი ცვლილებები, მათ შორის შეიცვალა ჰესის ზრდა და ქვედა ბიფეის ნიშნულები. იხილეთ სკოპინგის ანგარიში პარაგრაფი 3.
3	სკოპინგის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ახალი საპროექტო გადაწყვეტის (სტორი 1 ჰესის სადაწნეო აუზში ეშმაკის ღელეს წყლის დამატება) ტექნიკური მაჩვენებლები, ცხრილის სახით.	შენიშვნა გათვალისწინებულია: იხილეთ სკოპინგის ანგარიში პარაგრაფი 4., ცხრილი 4.1.
4	სკოპინგის ანგარიშში განხილული უნდა იქნეს სტორი-1 ჰესის არსებული გზმ-ის ანგარიშით განსაზღვრული საქმიანობა, შესაბამისი ტექნიკური პარამეტრებით და ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების ფარგლებში დაგეგმილი ღონისძიებები.	შენიშვნა გათვალისწინებულია: იხილეთ სკოპინგის ანგარიში პარაგრაფი 4.,
5	მდ. ეშმაკის ღელეში სავალდებულოდ დასატოვი ეკოლოგიური ხარჯის სიმცირის (0.20 მ ³ /წმ) გათვალისწინებით მიზანშეწონილია სკოპინგის ეტაპზე მოცემული იყოს შეფასება მდინარეში დარჩენილი წყლის საკმარისობის შესახებ.	შენიშვნა გათვალისწინებულია: იხილეთ სკოპინგის ანგარიში პარაგრაფები 5.5. და 5.6.3.
6	დაზუსტებას საჭიროებს კუმულაციური ზემოქმედების შესახებ ინფორმაცია. სტორი-1 ჰესის ქვედა ბიფეის დაგეგმილი სტორი-2 ჰესის მშენებლობის გათვალისწინებით,	შენიშვნა გათვალისწინებულია: იხილეთ სკოპინგის ანგარიში პარაგრაფი 5.13.

	რომელიც ძირითადად დამოკიდებული იქნება სტორი-1 ჰესის მიერ გამოშვებულ წყლის ხარჯზე, სკოპინგის ანგარიშში მოცემული უნდა იყოს შეფასება კუმულაციური ზემოქმედების შესახებ. აღსანიშნავია, რომ სტორი-2 ჰესის საპროექტო გადაწყვეტით (სტორი-1 ჰესიდან წყლის აღება) მნიშვნელოვნად იზრდება ზემოქმედების ქვეშ მოქცეული მდინარის მონაკვეთის სიგრძე.		
7	დაზუსტებას საჭიროებს მილსადენის დერეფანში დაგეგმილი გვირაბების ბურღვა-აფეთქებითი მეთოდის გამოყენებით, ზიომრავალფეროვნებაზე და გეოლოგიური გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასების საკითხი.	შენიშვნა გათვალისწინებულია: იხილეთ სკოპინგის ანგარიში პარაგრაფები 5.4. და 5.6.4.	
8	დაზუსტებას საჭიროებს გვირაბების გაყვანის დროს წარმოქმნილი ნაჟური წყლების მართვის საკითხები.	შენიშვნა გათვალისწინებულია: იხილეთ სკოპინგის ანგარიში პარაგრაფები 4.5., 5.4. და 5.5.	
9	სტორი-1 ჰესის ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების სკოპინგის ანგარიშთან ერთად სამინისტროში წარმოდგენილია სტორი-2 ჰესის მოწყობა-ექსპლუატაციის პროექტის სკოპინგის ანგარიში, რომელიც გულისხმობს მდ. სტორზე 11.9 მგვტ/სთ დადგმული სიმძლავრის ჰიდროელექტროსადგურის მოწყობა-ექსპლუატაციას, საპროექტო სტორი-2 ჰესისთვის წყლის მიწოდება ძირითადად გათვალისწინებულია „სტორი-1“ ჰესიდან. კერძოდ, წყლის აღება მოხდება პირდაპირ სტორი-1 ჰესის გამყვანი არხიდან. მოცემული გარემოებიდან დგინდება, რომ საპროექტო სტორი-2 ჰესი ტექნიკურად და ფუნქციურად ურთიერთდაკავშირებული იქნება სტორი-1 ჰესთან. ამასთან, აღსანიშნავია რომ როგორც სტორი-1 ჰესის ცვლილების, ისე სტორი-2 ჰესის პროექტების განხორციელების ფარგლებში მშენებლობა წარიმართება სტორი-1 ჰესის სამშენებლო ბაზაიდან და გამოყენებული იქნება საერთო დამხმარე ინფრასტრუქტურა. ზემოაღნიშნულის, ამასთან ორივე პროექტის განხორციელებით მოსალოდნელი კუმულაციური ზემოქმედების გათვალისწინებით და გარემოზე სრულფასოვანი ზემოქმედების შეფასების მიზნით სამინისტროს მიზანშეწონილად მიაჩნია (შპს „სტორის“ და შპს „სტორი ენერჯის“ ურთიერთშეთანხმების საფუძველზე) წარმოდგენილ იქნეს ერთიანი სკოპინგის ანგარიში სტორი-1 ჰესის ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების შესახებ, სადაც განხილული იქნება,	მიუხედავად იმისა, რომ სტორი 1 ჰესის ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების და სტორი 2 ჰესის მშენებლობის და ექსპლუატაციის პროექტის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ერთიანი ანგარიშის მომზადება გაადვილებდა შეფასების პროცესს და შესაძლებელი იქნებოდა ზემოქმედების ყველა რისკის ერთიანი კონტექსტში განხილვა, შემოთავაზებული გაერთიანებული ანგარიშის მომზადება არ იქნება მისაღები შემდეგი მიზეზებიდან გამომდინარე: <ul style="list-style-type: none"> • შპს „სტორი და შპს „სტორი ენერჯი“ წარმოადგენენ დამოუკიდებელ კომპანიებს, რომლებსაც სახელმწიფოსთან გაფორმებული აქვთ გაფორმებული აქვთ დამოუკიდებელი მემორანდუმები და შესაბამისად გააჩნიათ კონკრეტული ვალდებულებები; • ორივე კომპანიას თავისი ვალდებულებები გააჩნია საფინანსო ორგანიზაციებთან, მათ შორის გარემოსდაცვით საკითხებზე, რაც გარკვეულ პრობლემებს შეუქმნის ორივე კომპანიას; • ანალოგიურად შეიძლება ითქვას გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების პირობების შესრულებაზე პასუხისმგებლობასთან დაკავშირებით, რადგან პროექტების გაერთიანების შემთხვევაში შესაძლებელია 	

<p>როგორც მდ. ეშმაკის დელიდან წყლის დამატების, ისე სტორი-2 ჰესის მშენებლობა-ექსპლუატაციის საკითხები და შესაბამისი საპროექტო ინფორმაცია ტექნიკური და გარემოსდაცვითი კუთხით. ამასთან, მნიშვნელოვანია ზემოაღნიშნულის განუხორციელებლობის შემთხვევაში შესაბამის სკოპინგის ანგარიშებში წარმოდგენილი იქნეს სათანადო დასაბუთება.</p>	<p>გართულდეს კონკრეტული საკითხების მართვის პირობები და სხვა.</p> <p>როგორც სკოპინგის ანგარიშის 5.13. პარაგრაფშია მოცემული, წინასწარი ტექნიკურ ეკონომიკური დასაბუთების ფაზაზე სტორი 2 ჰესისათვის მდ. სტორის წყალაღება დაგეგმილი იყო მდ. ეშმაკის დელიდან შესართავის ქვედა დინებაში, მაგრამ შემდგომ გარემოზე ზემოქმედების რისკების გარკვეულად შემცირების მიზნით მიღებული იქნა გადაწყვეტილება წყლის სტორი 1 ჰესის გამყვანი არხის შემდეგ აღების თაობაზე, რაზედაც არსებობა კომპანიებს შორის დადებული ურთიერთშეთანხმების დოკუმენტი (იხილეთ სკოპინგის ანგარიში დანართი N2).</p> <p>სტორი 2 ჰესის მშენებლობის ფაზაზე სტორი 1 ჰესის სამშენებლო ბანაკის გამოყენება მიზანშეწონილად ჩაითვალია გარემოზე ზემოქმედების რისკების შემცირების თვალსაზრისით, რადგან წინააღმდეგ შემთხვევაში სტორი 2 ჰესის წყალმიმღების გვირაბის შესასვლელი პორტალის და მდ. სტორზე დაგეგმილი აკვედუკის მშენებლობისათვის საჭირო იქნებოდა სამშენებლო ბანაკისათვის ახალი დამატებითი ტერიტორიის ათვისება. ამასთანავე აღსანიშნავია ის ფაქტი, რომ სტორი 2 ჰესის ძალოვანი კვანძის მიმდებარე ტერიტორიაზე დაგეგმილია კიდევ ერთი სამშენებლო ბანაკის მოწყობა.</p> <p>ექსპლუატაციის ფაზაზე, ჰესებისათვის საერთო ინფრასტრუქტურის ობიექტები წარმოდგენილი არ იქნება. ერთადერთი, რაც ამ ჰესებს აკავშირებს იქნება ის, რომ სტორი 1 ჰესის მიერ გამოიმუშავებული წყალი ნაცვლად მდ. ეშმაკის დელიდან ჩაშვებული იქნება სტორი 2 ჰესის წყალმიმღებში, რაზედაც კომპანიებს შორის არსებობა შესაბამისი შეთანხმება.</p>
--	---